



## ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25  
22 100 Mariehamn  
Tel.nr. (018) 25000 växel (018) 25127 direkt  
Fax.nr. (018) 16595 Hemsida [www.mpn.aland.fi](http://www.mpn.aland.fi)

## MILJÖTILLSTÅND

### Datum

11.06.2002

### Ärendenummer

MPN-01-25

### Sökanden

Sven-Åke Mattsson, Daglösa, 22330 Tjudö

### Ärende

Ansökan om miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten från Möträsk i Finström och Saltvik.

Ansökan inkom till Ålands miljöprövningsnämnd 20.03.2001

### Verksamhet och dess placering

Ansökan avser uttag av 6 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten årligen från Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik.

### Grund för sökande av tillstånd

Ansökan anhängiggjordes hos miljöprövningsnämnden som tillstånd enligt vattenlagen och överfördes till ansökan om tillstånd enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 09.07.2001 till följd av den senare lagens ikraftträdande.

Grunden för sökande av miljötillstånd är därmed 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt bilaga 1 punkt 1 b landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

### Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

#### Sammanställning av bevattningsuttag inom avrinningsområdet för Tjudö träsk

<u>Tjudö träsk</u>		Uttag m <sup>3</sup> /år
Dan-Erik Daniels	Tillåtet uttag	17 400
Patrik Karlsson	Tillåtet uttag	18 000
Alf Mattsson	Tillåtet uttag	4 000
Jan Mattsson (Robert Mattsson)	Tillåtet uttag	22 000
Stig Söderlund	Tillåtet uttag	6 000
Vestanträsk Vatten	Tillåtet uttag	18 000
Kent Grönlund	Tillåtet uttag	10 000
Viking Nordqvist	Tillåtet uttag	4 000

Karl-Erik Högman	Tillåtet uttag	5 500
Peter Eriksson	Tillåtet uttag	8 000
Kristian Karlsson	Tillåtet uttag	1 100
Gunnel Karlsson	Tillåtet uttag	600
Jörgen Mattsson	Tillåtet uttag	5 250
Jon Lindeman	Tillåtet uttag	<u>1 500</u>
		<b>109 350</b>
<b><u>Svartträsk</u></b>		
Jörgen Mattsson	Tillåtet uttag	4 750
Karl-Erik Högman	Tillåtet uttag	1 000
Kristian Karlsson	Tillåtet uttag	1 500
Boris Boman och Tage Boman (bassäng)	Ej behandlad anmälan	2 000
Sven Löfman (bassäng)	Ej behandlad anmälan	<u>2 000</u>
		<b>11 750</b>
<b><u>Svartträsk, Stålsby</u></b>		
Matts Rune Fellman	Tillåtet uttag	<u>3 000</u>
		<b>3 000</b>
<b><u>Kvarträsk</u></b>		
Sven-Åke Mattsson	Tillåtet uttag	2 000
Kristian Sundberg	Tillåtet uttag	8 800
Jörgen Mattsson	Tillåtet uttag	2 500
Boris Boman och Tage Boman	Tillåtet uttag	<u>3 000</u>
		<b>16 300</b>
<b><u>Möträsk</u></b>		
Roine Johansson	Ansökan om tillstånd	2 000
Sven-Åke Mattsson	Ansökan om tillstånd	6 000
Karl Hamnström	Ansökan om tillstånd	6 000
Leif Nyman	Anmälan	<u>2 000</u>
		<b>16 000</b>
<b><u>Norrträsk</u></b>		
Dennis Johansson	Tillåtet uttag	1 500
Sven Löfman	Tillåtet uttag	7 800
Ingmar Johansson	Tillåtet uttag	<u>1 000</u>
		<b>10 300</b>

## Verksamhetsbeskrivning

Sven-Åke Mattsson uppger att han önskar ta 6 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten årligen från Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik för sina specialodlingar som består av lök, sockerbetor, potatis, kinakål och spannmål. Åkerarealen som skall bevattnas är ca 11 ha. Sven-Åke Mattsson har en pumpanläggning på egen mark vid träskets östra sida som också Roine Johansson använder sig av. Bevattningen kommer att ske med vattenkanon och vattenspridare. Rörledningar till berörda åkrar finns nedlagda sedan tidigare. Sven-Åke Mattsson uppger att han också tar bevattningsvatten från Österträsk i Saltvik.

Jordbruksbyrån vid Ålands landskapsstyrelse har gjort bedömningen att vid ett totalt uttag på 16 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten från Möträsk kommer vattenståndet att vara som lägst i augusti månad då nivån kommer att sänkas med 8,9 cm utan att räkna med avdunstning och avrinning. Vidare uppger jordbruksbyrån att ingen avrinning mot Kvarträsk kommer att ske under perioden juni-augusti. Sven-Åke Mattsson har tidigare haft en andel i en bevattningsvattensammanslutning som innehaft ett tillstånd på uttag av 9 000 m<sup>3</sup>

bevattningsvatten efter anmälan till Ålands landskapsstyrelse. Tillståndet på 9 000 m<sup>3</sup> är i och med detta miljötillstånd inte längre giltigt.

### **Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd**

Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik är en ca 5 m djup och 16 ha stor sjö med ett nederbördsområde om knappt 3 km<sup>2</sup> och en strandlinje på 3,6 km. I boken Saltviks insjöar av Tore Lindholm och Åsa Hägg, Saltviks kommun 2001, uppges det vidare att sjön sänktes våldsamt på 1950-talet. I norr finns bosättning, mycket åkermark och låga stränder, men för övrigt är stränderna bergiga. Möträsk har avrinning till Kvarnträsk. Vattnet är neutralt och används för husdjur och för bevattning. Möträsk är en eutrof (närringsrik) sjö. Cedercreutz noterade 14 arter av vattenväxter. I norr är växtligheten tät med frodiga bestånd av gul näckros, nordnäckros och gäddnate. Även långnate och axslinga förekommer. Åtminstone gädda, abborre, mört och braxen påträffas. Kräftor fångas i någon mån. Vattnet är något brunfärgat och tämligen algrikt med rikligt inslag av cyanobakterier (blågrönalger). Sjöns tillstånd är inte alldeles gott. Belastningen är sannolikt ganska koncentrerad till norra ändan av sjön. (Saltviks insjöar av Tore Lindholm och Åsa Hägg Saltviks kommun 2001).

Tore Lindholm uppger i Vissa sjöars känslighet för vattenuttag, Ålands utredningsserie 2002:2, 2000 följande: Vattenkvaliteten har förefallit tämligen god i den södra ändan av sjön. Sjön är beträffande kapacitet och miljö rätt lämplig som vattentäkt, ett måttligt uttag har knappt någon kraftig miljöeffekt men onaturligt lågvatten medför risk för lokal igenväxning och skador på kräftbeståndet. Uttagslov berör indirekt närliggande sjöar.

I Uttag och nivå-sänkningar i Åländska vattentäkter – fakta, förslag och diskussionsunderlag av Magnus Eriksson (2001, Ålands landskapsstyrelse) bedöms Möträsk baserat på teoretiska beräkningar höra till kategorin okänslig. När Eriksson sammanställer parametrar som bland annat vattenkvalitet, förekomst av sällsynta växter och kräftor, sjöns volym och tillrinningsområdets storlek finner han sjön okänslig för uttag. Miljöberättelse Miljökonsekvensbedömning behöver inte uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 §, landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar, (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut, finns i beslutstexten.

## **BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN**

### **Kungörelse**

Ansökan kungjordes under tiden 07 – 28.05.2001 på Finströms kommuns samt Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

### **Yttranden**

Några yttranden har inte kommit in under kungörelsetiden.

### **Utlåtande**

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Finströms kommun.

Finströms kommun

Kommunen förordar ansökan.

**Förklaring**

Sven-Åke Mattsson har uppgivit att han inte har något att tillägga angående utlåtandena.

**ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDENS AVGÖRANDE**

Miljöprövningsnämnden beviljar Sven-Åke Mattsson miljötillstånd, med stöd av 4, 11, 22 och 24 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), samt 1 kap. 1 §, 2 kap. 7 §, 6 kap. 4 och 23 § vattenlagen för landskapet Åland (61/1996), att ta ut 6 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten årligen från Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik med nedanstående villkor.

**Villkor**

Vid tagandet av bevattningsvatten skall miljöskydds- och miljötillståndslagen, vattenlagen samt följande villkor följas:

1. Tillstånd ges till ett uttag av 6 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten per år från Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik.
2. Detta miljötillstånd ersätter tillståndet 11.03.1998 efter en anmälan till Ålands landskapsstyrelse av en bevattningssammanslutning bestående av Karl Hamnström, Sven-Åke Mattsson, Leif Nyman och Anders Nordqvist med ett uttag om 9 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten från Möträsk.
3. Vattenuttaget skall mätas med en vattenmätare. Vattenmätaren skall installeras på ett av Ålands landskapsstyrelse godkänt sätt och anmälas för slutsyn inom tre månader från det att detta tillstånd vunnit laga kraft.
4. Vattenmätaren skall avläsas och uttaget antecknas varannan vecka under perioden maj till september. En sammanställning enligt landskapsstyrelsens direktiv av uttaget skall årligen före den 30 oktober inkomma till Ålands landskapsstyrelse.
5. En pegel, om möjligt permanent, skall uppsättas på en lättillgänglig och i övrigt lämplig plats i sjön. Pegeln skall anmälas för slutsyn till landskapsstyrelsen senast den 30 april 2003.
6. Vattenståndet i sjön skall mätas och antecknas varje vecka under perioden maj till september och en sammanställning enligt landskapsstyrelsens direktiv på vattenståndet skall inkomma till landskapsstyrelsen årligen senast den 30 oktober. Tills en permanent pegel satts upp i sjön skall mätningen göras från en annan fast punkt som väljs i samråd med landskapsstyrelsen och som avvägs varje säsong. Den fasta punktens nivå skall meddelas landskapsstyrelsen inom sex månader från det att beslutet vunnit laga kraft.
7. Om flera tillståndshavare kommer överens om att tillsammans övervaka vattenståndet i sjön skall en ansvarig person utses och dennes kontaktuppgifter meddelas landskapsstyrelsen innan bevattningssäsongen inleds.

8. Tillståndshavaren är skyldig att hålla utrustningen i sådant skick att villkoren i detta tillstånd kan följas.
9. Tillståndshavaren är ansvarig för de skador och men som kan uppkomma av tagande av bevattningsvattnet.
10. Detta tillstånd gäller i fem år från att det vunnit laga kraft. Tillståndet kan behöva omprövas om vattenmängden inte räcker till för alla som kan ges rätt att ta vatten ur sjön.

### **Beslutsmotivering**

Ålands miljöprövningsnämnd finner att syftet i 1 § miljöskydds- och miljötillståndslagen och i 1 kap.1 § vattenlagen samt förutsättningarna i 22 § miljöskydds- och miljötillståndslagen och 6 kap. 4 § vattenlagen är uppfyllda för beviljande av ett miljötillstånd för tagande av 6 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten ur Möträsk i Pettböle och Daglösa byar i Finström och Saltvik.

Ålands miljöprövningsnämnd har vidare granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden gör bedömningen att tillstånd kan beviljas då uttaget av bevattningsvatten teoretiskt som mest kommer att sänka vattennivån i träsket med 8,9 cm utan att räkna med avdunstning och avrinning. Anmärkningar har inte framförts mot ansökan och det ansökta vattenuttaget bedöms inte förorsaka någon olägenhet för miljön.

Detta miljötillstånd ersätter tillståndet 11.03.1998 efter en anmälan till Ålands landskapsstyrelse av en bevattningssammanslutning bestående av Karl Hamnström, Sven-Åke Mattsson, Leif Nyman och Anders Nordqvist med ett uttag om 9 000 m<sup>3</sup> bevattningsvatten från Möträsk.

Då uppgifterna om Möträsk är begränsade ges detta tillstånd på fem år för att efter denna tid se hur bevattningsvattenuttaget påverkat träsket.

### **Tillämpade lagrum**

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 1, 4, 11, 22 och 24 §.  
Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 1 kap.1 §, 2 kap.7 §, 4 kap.1 §, 6 kap. 4 §, 23 §.  
Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) bilaga 1 punkt 1 b.  
Landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), 5 §.

### **Avgift**

För detta tillståndsbeslut uppbärs en avgift på 134,55 euro.

### **Kungörelse av beslut**

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Finströms och Saltviks kommuners samt Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlur och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på Finströms och Saltviks kommunkanslier och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida [www.mpn.aland.fi](http://www.mpn.aland.fi). I kungörelsen

framgår att sakägare kan besvära sig över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

## **Bilagor**

1. Besvärsanvisning

Sigurd Lindvall  
Ordförande i Ålands  
miljöprövningsnämnd

Maria Carlsson-Lönngrén  
Miljöhandläggare